

Origen

Museu de Lleida - Fundació Sorigué

25 d'abril de 2025

El Museu de Lleida i la Fundació Sorigué presenten un diàleg entre història i contemporaneïtat a l'exposició "Origen"

- L'exposició "Origen" presenta una selecció d'obres contemporànies pertanyents a la col·lecció de la Fundació Sorigué en diàleg amb peces històriques del Museu de Lleida.
- La mostra és una creació conjunta de les dos institucions, que té l'objectiu de posar en relació l'art i el patrimoni històric amb l'art contemporani
- El títol de la mostra al·ludeix a la importància de les arrels culturals en la creació artística contemporània, evidenciant que els grans temes de la humanitat s'aborden tant avui en dia com en el nostre passat.
- "Albion" de Matt Collishaw, "Der Rhein" d'Anselm Kiefer, "Cap" de Jaume Plensa, "Peinture parietale sur tolie" de Miquel Barceló, "Interior" d'Aziz i Cucher o "Blanket" de Liza Lou són algunes de les obres de la col·lecció de la fundació que es podran veure al Museu de Lleida.

Lleida, 25 d'abril – La Fundació Sorigué i el Museu de Lleida presenten una exposició que explora el vincle entre l'art contemporani i la història: "Origen", que s'ha inaugurat aquest divendres 25 d'abril de 2025 i que es podrà visitar fins a l'11 de gener de 2026, mostra una selecció d'obres de la col·lecció de la Fundació Sorigué en diàleg amb peces històriques del Museu de Lleida.

Sobre "Origen"

El concepte origen que dona nom a la mostra al·ludeix indubtablement a les albors de l'art, a les arrels de l'art contemporani en l'art anterior, i també als orígens de la col·lecció Sorigué a Lleida. La institució manté el vincle i el retorn amb el territori que l'ha vist néixer a través del seu compromís amb la cultura.

En l'art contemporani, les arrels no sols miren al passat, sinó que serveixen com a base per a la innovació i l'experimentació. En aquest sentit, la selecció d'obres presents en l'exposició, ens connecta amb les qüestions contemporànies, nodrint-se del seu entorn més immediat, així com d'un llarg bagatge cultural. Més enllà de reflectir el seu context, aquestes obres també són un mirall d'allò que les ha

precedit, en un procés continu de revisió, reinterpretació i resignificació d'idees i imatges.

Amb aquesta mostra es fa evident que la creació contemporània beu sempre del passat i que molts artistes actuals tenen alguns dels seus referents en els moviments artístics que els han precedit. Així mateix, el discurs d' "Origen" demostra que els artistes, d'abans i d'ara, aborden els grans temes de la humanitat des de la prehistòria fins a l'actualitat. Alguns dels temes que es tracten en aquesta mostra són el canvi climàtic, l'habitatge, la condició humana, les cures o l'alimentació.

La mostra coincideix amb el 25 aniversari de l'inici de la col·lecció d'art contemporani de la institució, que al març d'enguany ha rebut el prestigiós premi "A" Col·lecció Corporativa de Fundación ARCO.

La Fundació Sorigué estableix ponts entre el passat i el present a través de l'expressió artística i, al seu torn, reforça el seu compromís amb la ciutat on va néixer i es va desenvolupar un projecte que avui dia transcendeix a escala nacional i internacional.

Amb aquesta exposició, a més, la Fundació Sorigué reafirma la seva voluntat de compartir el seu patrimoni artístic amb la societat i de continuar promovent la reflexió a través de l'art contemporani com a vehicle de comunicació, debat i reflexió.

Sobre la Fundació Sorigué

La Fundació Sorigué impulsa la vocació de retorn del grup empresarial Sorigué i du a terme activitats en l'àmbit social, cultural i educatiu. És especialment reconeguda per la seva tasca de difusió de l'art contemporani, que realitza a través d'activitats i exposicions.

Les exposicions de la Fundació Sorigué es caracteritzen per reflectir les preocupacions socials i mediambientals actuals, amb la vocació de promoure la reflexió a través de l'art contemporani. Aquest compromís està alineat amb l'enfocament sostenible del grup Sorigué, que busca desenvolupar projectes d'innovació verda i impulsar l'economia circular.

La Fundació Sorigué ha anat construint des de l'any 2000 una de les col·leccions privades d'art contemporani més reconegudes d'Espanya. Actualment, està composta per més de 450 obres de destacats artistes nacionals i internacionals, entre els quals destaquen artistes de gran prestigi com Anselm Kiefer, William Kentridge, Bill Viola, Juan Muñoz, Oscar Muñoz, Mat Collishaw, Chuck Close, Anish Kapoor, Antonio López, Daniel Richter, Cristina Iglesias, Antony Gormley i Julie Mehretu, entre altres.

El reconeixement a la seva tasca ha arribat amb guardons com el Premi "A" Colecció Corporativa d'ARCO Madrid 2025, Art i Mecenatge de la Fundació "La Caixa" el 2015 i el GAC al Col·leccionisme el 2017.

La vocació divulgativa i didàctica de la fundació s'expressa mitjançant tota una sèrie d'activitats educatives paral·leles a cada exposició, així com amb una activa política de préstecs a institucions nacionals i internacionals.

El projecte PLANTA és un projecte innovador en el món de l'art i l'empresa, en el qual conviuen art, arquitectura, coneixement i paisatge, i que reflecteix els orígens i els valors del grup empresarial Sorigué i la seva fundació, així com la seva visió de futur i el seu compromís amb el territori i la societat.

Sobre el Museu de Lleida

El Museu de Lleida és una institució pública al servei del territori i dels seus habitants, creada mitjançant un conveni signat l'1 d'agost del 1997 en forma de consorci institucional, integrat per la Generalitat de Catalunya, la Diputació i l'Ajuntament de Lleida, el Consell Comarcal del Segrià i el Bisbat de Lleida. El Consorci neix a partir de l'adscripció de les dos grans col·leccions centenàries conservades a la ciutat de Lleida: l'arqueològica, procedent de l'Institut d'Estudis Ilerdencs i hereva del fons que havia nodrit l'antic Museu d'Antiguitats, creat el 1868, i l'artística, que havia conformat l'antic Museu Diocesà de Lleida, fundat el 1893. El museu integra, a més, els col·leccions aportades pel Capítol de la Catedral de Lleida, alguns dipòsits d'altres museus, i diversos dipòsits de col·leccionistes privats.

L'exposició permanent reuneix gairebé un miler d'objectes, que inclouen restes arqueològiques, pintura, escultura, art de l'objecte, tapissos, indumentària, gravats, mobiliari i numismàtica. El museu presenta un recorregut per la història i el patrimoni d'un ampli territori que té la ciutat de Lleida com a capital natural, i que podríem anomenar Ponent. S'hi explica la història, la societat i l'art d'aquest territori, des de la prehistòria fins al segle XVIII, sense deixar de banda la necessària connexió amb l'actualitat, ja sigui a través de mostres temporals o d'accions i activitats puntuals.

Horaris "Origen"

De l'1 d'octubre al 31 de maig

De dimarts a dissabtes: de 10h a 14h i de 16h a 18h

Diumenges i festius: de 10h a 14h

De l'1 de juny al 30 de setembre

De dimarts a dissabtes: de 10h a 14h i de 17h a 19h

Diumenges i festius: de 10h a 14h

Tancat tots els dilluns (excepte festius), 25 i 26 de desembre, 1 i 6 de gener, i

Dilluns de Pasqua.

Carrer del Sant Crist, 1, 25002 Lleida

Departament de Comunicació Fundació Sorigué

comunicacion@sorigue.com

Sol Ortega +34 671 724 960

Comunicació i Relacions Externes Museu de Lleida

mdelcampo@museudelleida.cat

Marga del Campo Andión +34 639 52 32 55

LLISTAT D'OBRES

Armin Linke, “Blind Sensorium” (2019)

Videoinstal·lació

El treball de Linke (Milà, Itàlia, 1966) observa com els éssers humans (re)dissenyen i utilitzen l'espai i el temps com a formes socials. “Blind Sensorium” és una síntesi de més de deu anys de treball de camp de Linke i els seus col·laboradors, per la qual ha rebut el suport de la Fundació Sorigué. Linke hi reflecteix les interseccions entre política, ciència, economia, cultura i la lògica de la innovació tecnològica.

Blind Sensorium precedeix a la presentació de col·leccions d'arqueologia del Museu de Lleida. L'antropocè, qüestió a la qual Linke es refereix des del seu treball, és una proposta d'època geològica que es caracteritza per l'alteració real del medi físic a causa de l'activitat humana la qual, inevitablement, serà visible en el futur en els estrats de la Terra.

La videoinstal·lació es presenta a l'espai del Cor del museu, punt neuràlgic del mateix, com a inici del recorregut i des del qual es pot visualitzar també el seu final.

Jaume Plensa, “Cap” (1980)

Ferro fos

El català Jaume Plensa (Barcelona, 1955) és un dels artistes més destacats del panorama artístic internacional. La figura humana és un dels seus grans temes d'interès, no només per la seva plàstica, sinó també des del punt de vista de la psicologia. El “Cap” que es mostra a l'exposició forma part de la seva primera etapa artística, on ja es manifesten aquests interessos.

L'obra de Plensa es mostra en l'àmbit de la Prehistòria, on s'explica la pervivència de restes de diferents espècies, inclosa la humana, que evoluciona al llarg dels segles fins al gènere *Homo*, fins a nosaltres.

Francisco Leiro, “Chino” (1999)

Fusta de teca

El gallec Francisco Leiro (Cambados, 1957) és un dels pocs artistes contemporanis de primera línia que manté exclusivament la tècnica de la talla en fusta des de fa més de quatre dècades. Per a Leiro, la fusta, un material orgànic, és el que millor s'adapta a les formes també orgàniques dels cossos. La seva obra es basa essencialment en l'interès per la figura humana i per la condició humana actual.

Ben a prop de la vitrina on s'exposa el “Cap” de Plensa, hi ha la figura monumental de Leiro, que també conviu amb les restes fòssils dels nostres avantpassats, amb una clara referència als primers humans, al nostre origen.

Miquel Barceló, “Peinture pariétale sur toile” (2015)

Tècnica mixta sobre llenç

Miquel Barceló (Felanitx, 1957) és un dels artistes contemporanis més rellevants i reconeguts internacionalment. En la seva trajectòria multidisciplinària hi destaquen essencialment dos grans cossos de treball: les pintures i les ceràmiques. Una de les seves fonts d'inspiració ha estat la pròpia història de l'art, com per exemple, les pintures rupestres realitzades pels humans de la prehistòria.

La seva obra connecta amb la reproducció de les pintures de la Roca dels Moros del Cogul (les Garrigues), magnífic exemple de l'art rupestre llevantí, on trobem escenes rituals i simbòliques protagonitzades per figures humanes i animals, a més d'epigrafia ibèrica, romana i medieval.

Montserrat Soto, *Sin título (objetos 8-3), Sin título (objetos 4-9)*, 2006

L'obra de Montserrat Soto (Barcelona, 1961) reuneix una sèrie d'arxius sobre les diferents tipologies de llocs de la memòria, entenent l'arxiu com a lloc i suport de registre de tota mena de testimonis. L'artista analitza la relació entre l'art i els seus espais, àmbits relacionats amb l'obra, el seu lloc de creació o el lloc on s'emmagatzemen o es mostren.

Aquesta sèrie de fotografies es presenten entre les col·leccions d'arqueologia del Museu de Lleida, en un acte de reflexió sobre el llegat dels nostres objectes, la memòria i la seva preservació als arxius i museus.

Chuck Close, “Leslie / Pastel” (1985)

Pastel sobre paper amb aquarel·la

Chuck Close (Monroe, 1940 – Nova York, 2021) és internacionalment reconegut pels seus innovadors retrats, que van transformar el cànon acadèmic d'aquest gènere. A finals de la dècada dels 70 del segle XX va començar a fer ús d'un sistema de quadrícula. Les obres resultants, retrats fotorealistes, es presenten com a mosaics pixelats que, no obstant, es perceben com a imatge unificada.

L'obra de Close s'exposa al costat dels mosaics de la vil·la romana del Romeral (Albesa, la Noguera), ricament decorats amb motius figuratius i geomètrics, i que són només una part dels que decoraven aquesta vil·la rural d'una família benestant de la societat romana. La connexió entre la tècnica en tessel·les dels mosaics i la de Close es fa evident contemplant les dues obres.

Bill Viola, “The Return” (2007)

Vídeo en color d'alta definició en pantalla

Bill Viola (Nova York, 1951 – Long Beach, 2024), considerat pioner del videoart, va utilitzar la tecnologia contemporània com a mitjà per examinar la humanitat en etapes de transició transcendents, com el naixement o la mort. A la peça “The Return”, pertanyent a la sèrie “Transfigurations”, les figures passen de la foscor

a la llum a través de l'aigua en una mena de naixement o bateig. L'artista al·ludia, des del misticisme que caracteritza el seu treball, a l'espiritualitat de les accions i actes rituals.

Aquesta videoinstal·lació es presenta a la vora del baptisteri d'El Bovalar, una construcció en pedra, procedent de la basílica paleocristiana del poblat del Bovalar (Seròs, el Segrià). Com altres pobles cristians de l'època, els visigots es batejaven d'adults i per immersió. El baptisteri s'utilitzava per a la cerimònia del bateig, en la qual les persones entraven per una banda, se submergien en la piscina, i sortien per l'altra. Aquest baptisteri, una peça molt singular de les col·leccions del Museu de Lleida, estava cobert per un baldaquí, el qual es conserva fragmentat.

Joana Escoval, "Rain" (2018)

Plata

La pràctica artística de Joana Escoval (Lisboa, Portugal, 1982) estableix una relació amb la natura, en la qual, la noció de transformació de la matèria, a partir de les transferències d'energia, esdevé essencial. Utilitza metalls extrets de la natura, com la plata, que estan en constant mutació. A més, el treball d'Escoval apel·la a aquelles energies que connecten el material amb l'espiritual.

La peça "Rain" es mostra davant d'un tresoret de monedes d'or, procedent de diverses taifes andalusines, que explica la importància de l'or tal vegada extret del riu Segre. Anselm Turmeda, que va estudiar física i astronomia a l'Estudi General de Lleida, se'n fa ressò en alguns dels escrits que s'han conservat.

Daniela Libertad, "Palma, sal" (2023)

Impressió digital

Els treballs de Daniela Libertad (Ciutat de Mèxic, Mèxic, 1983) exploren les diverses relacions entre formes geomètriques, els objectes i el seu propi cos, i com aquestes construeixen i dipositen dinàmiques escultòriques. En aquesta imatge veiem un element subtil com la sal damunt de la palma d'una mà.

La delicadesa d'aquest element connecta immediatament amb la delicadesa de les peces d'escacs fets de cristall de roca, exposats just al seu davant. Aquestes peces, procedents de l'antiga col·legiata de Sant Pere d'Àger (la Noguera), són d'una gran qualitat estètica i tècnica i també són una de les obres més emblemàtiques del Museu de Lleida.

Anselm Kiefer, "Der Rhein" (1983)

Xilografia i paper

La història i la cultura són la base del treball d'Anselm Kiefer (Donaueschingen, Alemanya, 1945), qui des dels inicis de la seva carrera s'ha referit al passat del seu propi país, i al riu Rin, un símbol freqüent en les seves obres des de finals dels anys seixanta. Podria semblar una referència neutra i inofensiva, però al juxtaposar imatges del paisatge fluvial amb imatges d'arquitectura nazi, el

missatge canvia i funciona com a metàfora evocadora de la comunicació del coneixement i la memòria col·lectiva.

El llibre, que aquí presenta una mena de viatge a través del riu des de les seves pàgines, és un element omnipresent en l'obra de Kiefer, qui l'empra com a metàfora evocadora de la comunicació del coneixement i la memòria col·lectiva. S'exposa ben a prop de la reproducció de la Bíblia de Lleida, un dels còdexs bíblics més grans que s'han conservat, ric en il·lustracions, en forma d'inicials monumentals il·luminades i profusament decorades.

Liza Lou, "Blanket III" (2006)

Tècnica mixta

Liza Lou (Nova York, EUA, 1969), és reconeguda per les seves escultures i instal·lacions creades a partir d'innombrables grans de vidre. La manta és un element rellevant en el seu treball i en la seva biografia. Sovint ha representat la manta de la seva infantesa, un element de refugi per a ella, de la mateixa manera que ho és en l'obra que aquí es presenta.

"Blanket III" s'exhibeix al costat d'un sarcòfag de pedra, procedent del Convent dels Trinitaris d'Avinganya (Seròs, el Segrià). En època medieval, que és quan es data aquesta obra, només els més rics i poderosos es podien permetre aquest tipus d'enterrament com a refugi final. Malgrat el propòsit pugui connectar-se, el context socioecòmic de qui va enterrar-se en aquest sarcòfag dista de qui podria refugiar-se avui, sota una manta, al carrer.

Alex Reynolds, "Peel" (2022)

Projecció de vídeo sobre fusta

La pràctica artística d'Alex Reynolds (Bilbao, 1978) gira al voltant d'una exploració constant de les nostres maneres de relació i afecte mitjançant múltiples registres i formats, especialment en la forma com aquests es manifesten a través del cinema. La seva obra transcendeix l'estrictament visual, trobant expressió en so, text, fotografia o escultura. En aquesta obra, dos mans pertanyents a cossos diferents negocien els seus moviments en l'acte quasi eròtic de pelar una taronja.

Aquestes relacions també es poden veure en les pintures murals de la Pia Almoïna, lloc on està instal·lada l'obra de Reynolds. Les pintures són un sorprenent mirall que ofereix una visió privilegiada del revers de la societat baixmedieval, dels marginats que malviuen en un món en transformació agermanats en la seva condició de persones que han d'acudir a rebre almoïna per poder menjar calent.

Carlos Garaicoa, "Child hospital" (1996)

Fotografia a color sobre paper de polièster

El treball de Carlos Garaicoa (L'Havana, Cuba, 1967) es caracteritza per les seves investigacions al voltant de les ciutats contemporànies, les seves arquitectures i les seves infraestructures, des d'una visió artística agudament crítica i inventiva.

Aquesta obra forma part d'una sèrie que va ser part del projecte “Memórias Intímas Marcas”, que buscava exorcitzar els traumes de guerra. Ell fotografia un hospital infantil, que s'exposa també enmig de les pintures murals de la Pia Almoína.

Aquesta institució medieval tenia cura dels peregrins que viatjaven fins a Compostel·la, però també acollia persones marginals, entre les quals hi havia passavolants, membres dels ordes mendicants, estudiants, malalts, vídues, orfes i folls, als quals s'ajudava.

George Segal, “Sleeping girl” (1970)

Guix

George Segal (Nova York, 1924 – Nova Jersey, 2000) va iniciar la seva carrera artística com a pintor figuratiu a finals de la dècada de 1950. Posteriorment es va dedicar a l'escultura per explorar la figura humana en relació amb l'espai i el seu entorn. Les obres de Segal, com la que s'exposa al museu, consisteixen en motlles de guix extrets a partir de models vius, captant així gestos reals, aturant-los en el temps i en l'espai.

La noia que dorm s'exposa en un lloc preeminent del museu, enmig de retaules i escultures en pedra característics de la Lleida del segle XIV. El seu reflex antic el trobem al retaule de santa Úrsula i sant Nicolau, procedent de la parròquia de Castelló de Farfanya (la Noguera), i concretament en un dels fragments, en què es representen tres noies dormint.

Mathias Weischer, “Untitled” (2003)

Oli sobre tela

Les pintures de Matthias Weischer (Rheine, Alemanya, 1973) representen escenes interiors domèstiques i paisatges que qüestionen la percepció de l'espai físic i pictòric. Weischer construeix gradualment les seves pintures a partir de capes gruixudes de pigment sobre el llenç, creant superfícies de gran riquesa textural. Els seus interiors acaben sent, de vegades, composicions abstractes.

L'obra de Matthias Weischer conviu amb els fragments del retaule de Sant Joan Baptista, obra de Pere Garcia de Benavarri, on s'hi presenten algunes escenes quotidianes ambientades en interiors. Aquests espais, connecten, malgrat els segles de distància, amb els d'una casa que podria ser actual.

Vik Muniz, “Carcere VII. The Drawbridge (After Piranesi)”, 2002

fotografia

Vik Muniz (Sao Paulo, Brasil 1961) treballa entre el dibuix i la fotografia, recreant imatges icòniques de l'obra de grans mestres com Rembrandt, Goya i Piranesi en un ventall de suports inusuals com la xocolata, el sucre, la pols, el filferro i la corda. A la seva sèrie *Prisons, after Piranesi*, Muniz replica les línies gravades de les imatges de la presó imaginària i claustrofòbica de Piranesi amb fil, que

s'enrotlla al voltant de centenars d'agulles sobre una superfície de cartró. La fotografia d'aquestes construccions és el resultat final de l'obra.

L'obra de Muniz es presenta en un àmbit on s'explica el moment de canvi que viu la ciutat de Lleida, que camina cap a una nova etapa, l'època moderna. Un àmbit on s'exhibeixen gravats, escultura en fusta, pintura, indumentària, ceràmica i llibres musicals, i que dona idea de l'esplendor que es vivia en aquell moment.

Carmen Laffón, “Bodegón del poyete” (2004)

Bronze patinat

A l'obra de Carmen Laffón (Sevilla, 1934 – Sanlúcar de Barrameda, 2022) els objectes i els escenaris quotidians es converteixen en l'excusa per representar atmosferes íntimes i emotives. Dins de la seva producció, el bodegó ocupa un lloc destacat. Les seves natures mortes escultòriques freguen el camp de la instal·lació.

El bodegó o natura morta és un gènere àmpliament desenvolupat durant el barroc. Laffón trenca amb la bidimensionalitat pictòrica tradicional malgrat manté l'essència de les composicions modernes, les quals representaven temes quotidians dels artistes, com objectes de cuina i utensilis casolans, així com certes formes de les relacions socials, la gastronomia, les cuines i fins i tot l'àmbit de la creació.

Aziz + Cucher, “Interior #1” (1999)

Fotografia a color

La parella artística conformada per Anthony Aziz (Massachussets, 1961) i Samuel Cucher (Lima, Perú, 1965) des del 1991, explora el desenvolupament de la biotecnologia i l'enginyeria genètica en els humans. Ho fan a través de fotografies manipulades, escultures, animacions i vídeos. A la sèrie ‘Interiors’, a la qual pertany aquesta obra, les imatges fotogràfiques han estat tractades o generades per ordinador, de manera que representen espais arquitectònics fets de pell.

“Interior #1” s'exposa en una de les capelles de l'església de l'antic convent carmelita, que acull obres de la Lleida d'època moderna. L'obra d'Aziz + Cucher, que representa un espai arquitectònic, es mostra dins d'un altre espai arquitectònic, aquest del segle XVII, creant un interessant joc entre antiguitat i contemporaneïtat.

Marco Brambilla, “Civilization (megaplex)” (2008)

DVD Blu-Ray HD, color i so

L'obra de Marco Brambilla (Milà, Itàlia, 1960) té una estètica bosquiana, amb múltiples escenes juxtaposades i amb centenars de personatges, que omplen un fris vertical que representa un viatge ascendent de l'infern cap al cel. D'una banda, les micro-històries que remetien a temes tan diversos com el nazisme o Michael Jackson, i de l'altra, la incorporació d'aquestes micro-històries en el marc d'un relat més ampli, conformen una reflexió sobre la civilització.

L'obra de Bambrilla s'exhibeix al final del recorregut a mode de resum del que s'ha vist durant tot l'itinerari, que no és una altra cosa que la història de la civilització al llarg dels segles i, sobretot, la història dels grans temes que planen sobre la humanitat i que han transcendit totes les èpoques.

Mat Collishaw, "Albion" (2017)
Projecció

Mat Collishaw (Nottingham, Regne Unit, 1966) és un dels membres destacats del col·lectiu Young British Artists. La seva producció uneix fotografia, vídeo i instal·lacions i en les seves creacions barreja temes contemporanis amb tècniques i objectes que recorden una altra època.

"Albion", única de les obres de l'exposició que s'exhibeix en solitari a la sala d'exposicions temporals, al·ludeix al nom més antic conegut de l'illa de Gran Bretanya. El protagonista és un arbre centenari que té al seu nucli un tronc buit i podrit, i pren com a referència un gran roure del bosc de Sherwood (Nottingham), connectat amb el llegendari heroi Robin Hood, i amb conceptes com la vida, la mort, la fe o la mitologia.